

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 25. oktobra 1937

Cena posamezni številki din 1.50

Trgovstvo čaka

Danes mora pasti odločitev o veleblagovnicah. Vse trgovstvo Jugoslavije z napeto pozornostjo čaka, kakšno vest prinese telefon iz Beograda. Ali je zmagalo pravično stališče domačega trgovstva ali je zmagal interes tujega kapitala, ki hoče z veleblagovnicami postati gospodar še jugoslovanske notranje trgovine. Ali bodo preslišani vsi protesti tisočev in deset-tisočev jugoslovanskih nacionalnih trgovcev, obrtnikov, trgovskih pomočnikov ali pa bodo preslišani interesi tujega kapitala?

V največjem razburjenju čaka jugoslovansko trgovstvo na rešitev.

Nekateri govore, da je odločitev že padla in da uredba o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic ne bo podaljšana. Nočemo in ne moremo verjeti v to vest. Nočemo, ker bi bila vest prava katastrofa za jugoslovansko misel, ne moremo, ker vendar ne moremo misliti, da bi se dala tujemu kapitalu tako očitno prednost pred interesi naše nacionalne trgovine.

Nekateri pa zopet pravijo, da sicer uredba o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic ne bo podaljšana, da pa bo skupščini predložen poseben zakonski načrt, s katerim se bo prepovedalo ustanavljanje veleblagovnic. Na prvi pogled je ta vest zelo simpatična, če pa jo pobliže pogledamo, pa je naravnost nagrada za veleblagovnico »Ta-Ta«. Kajti če bi bila ta vest resnična, bi nastal med prenehanjem veljavnosti sedanje uredbe in uveljavljanjem nove uredbe nekak interregnum, v katerem bi bilo ustanavljanje veleblagovnic dovoljeno. V tem času bi dobila »Ta-Ta« zakonito dovoljenje, ustanovila bi po vsej državi svoje podružnice in dosegla vse, kar je hotela. Dosegla pa bi celo mnogo več, ker naš zakon bi pozneje prepovedal ustanavljanje novih veleblagovnic in bi bil s tem »Ta-Ti« zagotovljen monopol. Bolj se v resnici ne bi moglo ustreti »Ta-Ti« kakor z izdajo novega zakona.

Pojavljajo se tudi druge vesti, ki jih seveda ni mogoče niti kontrolirati, ki pa silno povečujejo razburjenost med trgovstvom, zlasti še, ko prihajajo konkretne vesti o pripravah »Ta-Tec«, da ustanovi svoje podružnice v Ljubljani, Zagrebu in drugih mestih. Invazija tujega kapitala na naš notranji trg se pripravlja kar v največjih dimenzijah.

Razburjenost trgovstva je zato na višku in v vseh večjih mestih Jugoslavije se trgovci pripravljajo, da z najbolj učinkovitimi sredstvi zaščitijo svoje interese. Gre za eksistenco jugoslovanskih trgovcev in vsi trgovci se tega zavedajo. Zato bodo tudi vsi njih sklepi soglasni in izvedeni v največji solidarnosti vsega trgovstva.

Pri tej priliki pa moramo poudariti še eno. Vprašanje veleblagovnic je eno kardinalnih vprašanj, ki se tiče vsega trgovstva. Če bo to vprašanje rešeno drugače kakor zahteva jugoslovansko trgovstvo, potem se naj nihče ne čudi, če smatra trgovstvo tiste, ki bodo ta sklep zakrivali, kot svoje nasprotnike. Zato naj se tudi nihče ne čudi, če bo trgovstvo temu primerno tudi uravnalo svoje korake. Ni še padlo trgovstvo tako, da bi poljubovalo palico, ki ga tepe. Kdor nima smisla za najbolj upravičene interese trgovstva, ta naj tudi ne računa na simpatije trgov-

stva. Situacija bo z odločitvijo o veleblagovnicah razčiščena. Trgovstvo se tega zaveda in bo tudi temu primerno uravnalo svoje korake.

Danes trgovstvo še upa na pravično rešitev in še čaka na odlo-

čitev. Toda nestrpnost trgovstva je že na višku in tem večje bo ogorčenje trgovstva, če bo padla odločitev proti domači nacionalni trgovini in za tuji kapital. Tem večja in odločnejša pa bo tudi volja

trgovstva, da v svoji borbi za pravice domače trgovine ne odneha in da ob svojem času pokliče na odgovornost tiste, katerim je bil interes tujega kapitala važnejši ko interes vse nacionalne trgovine.

dajo omenjene nove uredbe do 26. oktobra ter s tem odstavilo z dnevnega reda vprašanje, ki razburja vse naše trgovinske privrednike.

Trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću

pa je bila poslana naslednja brzojavka:

»Državna konferenca vseh zvez trgovskih združenj, ki je bila danes v Osijeku, apelira na Vas v imenu vsega trgovskega stanu te države, da izvolite do 26. t. m. uzakoniti načrt nove uredbe o prepovedi ustanavljanja in poslovanja veleblagovnic, ki Vam je bil izročen od državne konference trgovinsko-industrijskih zbornic in ki naj bi veljala 10 let po njenem uveljavljanju.

Prav tako Vas prosimo, da blagovolite odrediti, da se Vaš sklep o prepovedi in ustavitvi obratovanja veleblagovnic »Ta-Ta« v Beogradu takoj tudi izvrši.

Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj kr. Jugoslavije.

Ob grobu Ivana Kende

Težke misli prihajajo človeku, ko stoji ob grobu Ivana Kende.

Že pred vojno je vsak Slovenec nadvse težko občutil, da je bil Bled, naš ponos, v tujih rokah. Gospodar gradu, lastnik jezera, je bil tujec, v tujih rokah je bil tudi največji hotel in tujec je bil tudi lastnik zdravilišča Rikli. Najlepše točke Bleda so bile last tujcev.

Malo pred svetovno vojno je nakrat kazalo, da preide Bled v slovenske roke. Takrat se je pogajal deželni odbor kranjski za nakup veleposestva Bled. Toda pogajanja niso privedla nikamor in Bled je ostal v tujih rokah.

Dokler ni prišel iz Sofije Ivan Kenda s premoženjem, ki si ga je pridobil z marljivim in inteligentnim delom v tujini. Kupil je veleposestvo Bled in še druge objekte, da je prešel skoraj ves Bled v čisto slovenske roke. A ne samo to! Ko je kupil Bled, je začel z vso vnemo delati, da se razvije Bled v pravo svetovno letovišče. Tudi v ta namen je žrtvoval ogromne zneske, poleg tega pa je bil motor, ki je vedno tudi druge vzpodbujal k delu. In nastajali so novi hoteli in Bled je postal v resnici letovišče svetovnega slovesa.

Pa je prišla kriza in izostal je dotok tujcev. Ne enega ne drugega niso bili krivi Blejci, toda vsi investicijski računi so propadli. Ni bilo niti zadosti dohodkov za kritje obresti in dolg po bankah je raste. Niti eden ni priskočil takrat v največji stiski Bledu na pomoč, temveč mirno je gledala država in mirno gledala Slovenija, kako prihaja bankrot nad tiste, ki so žrtvovali svoje premoženje in svoje delo za to, da dobi Jugoslavija letovišče, ki je po pravici tudi letna rezidenca kralja. Pošiljali smo tujce na Bled, se ponašali z urejenostjo Bleda, a tiste, ki so vse to ustvarili, smo pustili propadati.

In še prav posebno smo pustili propadati Ivana Kendo. Da, nekateri so se celo potrudili, da ga čisto uničijo in da preprečijo izvedbo vsakega sanacijskega načrta. Vse prošnje so bile zaman in niti prošnja, podprta od ljubljanskega škofa, ni pomagala.

Nekateri so že sestavili svoje račune. Ne more pa biti pozabljeno, da je v tej težki uri tudi ve-

Seja Centralnega predstavništva

Spomenica trgovstva predsedniku jugoslovanske kraljevske vlade

Dne 20. in 21. oktobra je bila v Osijeku seja Centralnega predstavništva trgovskih združenj Jugoslavije. Na seji so bili zastopniki zvez trgovskih združenj iz Beograda, Ljubljane, Novega Sada, Skoplja, Sarajeva, Splita, Osijeka, dočim je zagrebško zvezo zastopal Bernard Krešić iz Osijeka, banjaluško pa predsednik beograjske zveze Nedeljko Savić. Ljubljansko zvezo sta zastopala predsednik Stane Vidmar in tajnik Gornik. Seji so prisostvovali tudi zastopniki združenj z ozemlja osiješke zbornice.

Sejo je vodil predsednik osiješke zveze Bernardo Krešić, ki se je uvodoma spominjal smrti velikega češkoslovaškega predsednika Mašaryka. Njegov spomin so počastili zborovalci z enominutnim molkom. Nadalje se je predsednik Krešić spominjal smrti zaslužnega tajnika osiješke zveze dr. Feliksa Kohna.

Centralno predstavništvo je takoj nato prešlo na dnevni red, na vprašanje končne prepovedi veleblagovnic, ker preneha sedanja uredba o prepovedi veleblagovnic veljati dne 27. oktobra. Vsi govorniki po vrsti so v svojih izjavah poudarili škodljivost delovanja teh veleblagovnic za detaljne trgovce ter zahtevali, da se sklenejo najodločnejši ukrepi, da se delo teh veleblagovnic prepove. V tem smislu so bile tudi odpisane brzojavke predsedniku kr. vlade ter ministru za trgovino in industrijo z zahtevo, da se uzakoni načrt uredbe o prepovedi ustanavljanja in poslovanja veleblagovnic, in sicer načrt, ki je bil izročen kr. vladi po zadnji konferenci trgovinsko-industrijskih zbornic.

Glede sklicanja prihodnjega kongresa vseh trgovcev Jugoslavije, katerega se bodo udeležili v velikem številu tudi bolgarski trgovci, je bilo sklenjeno, da bo kongres prihodnje leto v maju. Kraj kongresa se bo določil šele kasneje, po vsej verjetnosti pa bo določena Ljubljana. Nujno je, da se naša trgovska združenja zato čim prej prično pripravljati za kongres.

V zvezi z uveljavljanjem novega zakona o gospodarskih združenjih je seja soglasno sklenila, da se naprosijo vsi pristojni činitelji, da se vse nabavljajo-konsumne zadrage v državi, ki vodijo trgovino, obdačijo prav tako ko vse druge trgovine in da se jim ne da nobena subvencija iz javnih sredstev.

Velika debata je nastala glede vprašanja socialnega zavarovanja trgovcev. Sklenjeno je bilo, da vse zveze to vprašanje prouče čim bolj temeljito ter pripravijo referate za prihodnjo seja Centralnega predstavništva, ki bo v drugi polovici novembra v Novem Sadu. Tedaj bo Centralno predstavni-

štvo zavzelo svoje dokončno stališče o tem vprašanju. V zvezi s tem vprašanjem se bo sklepalo tudi o vprašanju organizacije kreditnega sistema za trgovce.

Nato je predsednik Centralnega predstavništva Nedeljko Savić poročal o dosedanjem delu zvezinih organizacij ter dal mnogo pobud za popolnejše in uspešnejše delovanje zvez trgovskih združenj. V zvezi s tem se je tudi načelo vprašanje financiranja glasila vsega trgovstva »Trgovačkih novina« v Beogradu.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o zatiranju nelegalnega krošnjarenja ter se je vsem delegatom priporočilo, da vse posamezne primere nedovoljenega krošnjarenja javijo takoj svojim zvezam in zbornicam, ki bodo potem storile potrebne korake.

Seja je tudi razpravljala o važnem vprašanju, da se ustavi vsako izdajanje obrtnih dovoljenj za branje brez naznačenega obratovalnega predmeta, če se ne dokaže strokovna usposobljenost. V nekaterih pokrajinah je to vprašanje že ugodno rešeno in zveze naj skušajo doseči, da bo enako ugodno rešeno tudi v vseh drugih pokrajinah.

Glede poslovanja tujcev in njihovega dela v naši državi je bila soglasna zahteva vseh, da se v bodoče ne stavijo v trgovinske pogodbe nobene klavzule o reci-

Brzojavka predsedniku vlade dr. Stojadinoviću

S seja Centralnega predstavništva v Osijeku je bila odposlana g. dr. Milanu Stojadinoviću, predsedniku ministrskega sveta in zunanjemu ministru kr. Jugoslavije, naslednja brzojavka:

Gospod predsednik!

Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije kot zastopnik celotnega jugoslovanskega trgovskega stanu je na svoji redni seji dne 20. in 21. oktobra v Osijeku soglasno sklenilo, da se obrne na Vas z naslednjo predstavko:

Dne 27. oktobra t. l. preneha veljati uredba o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic pri nas. Še pred dvema tednoma so vse trgovinske zbornice v naši državi predložile kr. vladi predlog nove uredbe o prepovedi ustanavljanja in poslovanja veleblagovnic. Temu predlogu se pridružujemo še mi kot zastopniki vseh strokovnih trgovskih združenj v državi ter prosimo, da vlada, kateri ste Vi na čelu, ta predlog sprejme in uzakoni.

Kot lojalni državljani te države, ki smo svojo ljubezen do domovine in naroda nešteto krat do sedaj manifestirali in dokazali, prosimo Vas, da rešite z uzakonjenjem predloga uredbe o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic, ki

pročiteti, če ni za naše državljane resnične verjetnosti, da se bodo mogli etablirati v tujih državah.

Na akcijo delavskih organizacij, da se skrajša čas odpiranja in zapiranja trgovin ter delovna doba trgovskega pomožnega osebja ter da se v ta namen spremeni uredba iz l. 1929., je bilo sklenjeno, da se ne more pristati na nobeno novo skrajšanje delovne dobe, ker bi bili v nasprotnem primeru delodajalci prisiljeni reducirati del osebja, kar bi imelo čisto nasproten socialni efekt, kakor pa se hoče doseči.

Ob priliki objavljanja pravilnika za poslovanje odbora za kontrolo državnih dohodkov, po katerem imajo organi tega odbora neomejeno pravico pregledovanja trgovskih in poslovnih knjig, je bilo sklenjeno, da se Centralno predstavništvo obrne na finančno ministrstvo s prošnjo, da se delo tega odbora ko tudi navedeni pravilnik spravi v sklad z določili veljavnih zakonov glede pregleda trgovskih knjig.

Vse točke dnevnega reda so se obravnavale v največjem soglasju vseh delegatov ter so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Tudi sam potek seje Centralnega predstavništva je dokazoval popolno solidarnost vsega jugoslovanskega trgovstva.

Vam je bil predložen od trgovinskih zbornic, trgovski stan pred propadom, ki ga pripravljajo nezazeleni tujci — kar dokazuje tudi brezprimerno pedrznost in že obsejana kampanja teh tujcev in njihovih eksponentov po naših listih. Glavni argument teh tujcev, da so oni baje s svojimi veleblagovnicami v interesu potrošniških množic, je vseskozi napačen in zlonameren, ker se interesi državljanov katere koli države še nikdar in nikoli niso ščitili z navalom tujih spekulantov. Za naš narod imajo vsekakor več razumevanja in čustvovanja nacionalni trgovci, ki so mu že pomagali v raznih stiskah, pa tudi v vojni, kakor pa nezazeleni tujci, ki imajo pred očmi samo svoj lastni interes in nič drugega.

Ves trgovski stan pričakuje, da bo kraljevska vlada v tem gospodarskem vprašanju zavzela podobno stališče, kot ga zavzema v velikih gospodarskih vprašanjih in katero akcijo izvaja s ciljem zboljšanja občnih gospodarskih in socialnih razmer v naši državi ter da bo zato v interesu naše nacionalne trgovine in nacionalnih trgovcev ko tudi v resničnem interesu potrošniških slojev izdala sklep, s katerim se bo vprašanje veleblagovnic ugodno rešilo z iz-

čina naših poslancev in senatorjev pozabila na svojo dolžnost.

Tako je ostal tisti, ki nam je rešil Bled iz tujih rok, ki je dvignil Bled v letovišče svetovnega slovesa, v nesreči čisto sam. A še bolj žalostna je resnica! Naši ljudje so pomagali, da ni ostalo Ivanu Kendi nič, prav nič in da je moral na stara leta po svetu. Bivši blejski graščak, bivši veliki hotelir je umrl brez vsake zapuščine!

Ne bi tako kruto in brezobzirno postopali z Ivanom Kendo, če bi bil tujec. Toda proti lastnemu človeku nikdar nismo poznali nobene obzirnosti, lastnemu človeku smo vedno dali čutiti le pest, če ga je zadela nesreča.

To je tragični vzrok Kendove nesreče, to pa je naš tragičen greh. In zato ne pridemo naprej, ker kako naj napredujemo, če sami ubijamo svoje najboljše ljudi.

Večja zaposlenost v Jugoslaviji

SUZOR je objavil statistične podatke o zaposlenosti delavstva v avgustu. Iz te statistike je razvidno, da je bilo v avgustu vseh zavarovancev pri SUZORu 721.051, za 76.958 ali za 12% več ko v lanskem avgustu.

Najbolj se je povečalo število zavarovancev pri okrožnih uradih v Karlovcu (+271%), Banjaluki (+26,6 odst.) in Novem Sadu (+18,9 odst.).

Skupno število zavarovancev je že znatno večje ko leta 1930, ko je bila konjunktura najboljša in je bilo vseh zavarovancev 651.486. Danes jih je že za 69.565 ali za 10,7% več.

Manj razveseljiva je slika za Slovenijo. L. 1930. je bilo vseh zavarovancev 102.269, sedaj jih je 102.402, torej le za 133 ali za 0,1 odstotka več. To se pravi, da se naravni prirastek ni mogel zaposliti, oz. da je ostalo še vedno mnogo ljudi brez posla ali pa so odšli v druge pokrajine.

Povprečna zavarovana mezda se je povečala za 133 na 2327 din. Na splošno se je torej položaj v Jugoslaviji znatno zboljšal.

Težkoče v mednarodnem plačilnem prometu

V Budapešti je predaval o tem guverner avstrijske Narodne banke dr. Künbeck. Najprej je razpravljal o raznih omejitvah mednarodnega prometa, ki so jih uvedle razne države iz obrambnih ter narodno gospodarskih razlogov. Nato je opisoval neugoden vpliv devalvacije na mednarodne plačilne odnose ter se dotaknil vprašanja, če ni vezanje valute na zlato povzročilo negotovost v mednarodnem plačilnem prometu. Da bi se zopet obnovili zadovoljivi mednarodni plačilni odnosi, bi se po njegovem mnenju morali izpolniti ti pogoji: Predvsem je potrebna volja, da se zopet vrnejo države na zlato veljavo oz. na stalno razmerje valut do zlata. Mednarodni dogovori o ohranitvi stabilnosti valut bi vrnitev na zlato veljavo znatno olajšali. Vsa stremjenja za povratek na zlato veljavo pa so zaman, če se ne posreči doseči v državnih proračunih ravnovesje. Kajti če državni proračuni niso uravnovešeni, potem morejo mednarodni dogovori zaradi notranjih težkoč držav izgubiti vsako vrednost. Zato je prvi pogoj za odpravo težkoč v mednarodnem plačilnem prometu, da se odpravi iz državnih proračunov deficit.

Nova gospodinjstva šola v Svečini

Pretekli teden je bila slovesno blagoslovljena nova banovinska šola v Svečini pri Mariboru. Nova gospodarska ustanova je nameščena v gradu, ki je bil poprej last benediktincev iz Admonta. Banska uprava je leta 1935. kupila graščino z obsežnim posestvom ter je grajsko poslopje docela preuredila

in modernizirala tako, da je sedaj oskrbljena z vsemi potrebnimi pridobitvami ter prav primerno usposobljena za namene gospodinjstva šole. Na dan blagoslovitve je šola

že zaključila svoj prvi letnik, katerega je absolviralo 25 kmečkih deklet. V prihodnji letnik bo že sprejetih 45 mladenk. Šolsko leto traja 8 mesecev. Zavod vodijo šol-

ske sestre, učni red pa je prikrojen tako, da dobe dekleta v teku enega šolskega leta primerno izobrazbo, ki je potrebna kmečkim gospodinjam.

Zahteve konference trgovcev v Ljutomeru

Trgovstvo okrajev Ljutomer—Gornja Radgona je imelo na poziv Zveze trgovskih združenj dva sestanka, in sicer dne 3. in 5. oktobra. Na obeh sestankih je imel glavni referat tajnik Zveze trg. združenj g. Gornik. Soglasno sta bila odobrena njegova referata, nato pa sprejete prav tako soglasno še naslednje zahteve.

1. **Veleblagovnice naj se prepovedo!** Takoj sicer podeželskemu trgovstvu ne bodo škodovala, pač pa kasneje, ko bodo začele razpošiljati blago posameznim kupcem po pošti. Takrat bo oškodovan podeželski trgovec, pa tudi podeželski kupec, ki bo kupil blago, ne da bi ga videl.

2. **Nabavljalne zadruge danes niso nič drugega ko navadne trgovine.** Trgovstvo ni proti zadrugam, niti proti nabavljalnim, temveč zahteva le, da se jim odvzamejo vsi privilegiji in zlasti vsi davčni.

3. **Trgovstvo odločno protestira proti določbam novega načrta uredbe o samoupravnih hranilnicah,** po katerih bi smele samoupravne hranilnice imeti le 20% svojih vlog naloženih v posojilih. S tem bi se odtegnile slovenskemu gospodarstvu štiri petine vseh aktiv slovenskih hranilnic.

4. **Odločilni činitelji naj nastopijo proti kartelom,** ki blago čezmerno podražujejo. Zveza naj izdela pregled cen za razne vrste karteliranih izdelkov pred ustanovitvijo kartelov ter po njihovi ustanovitvi.

5. **Davčni sistem naj se poenostavi in revidira** ter naj se izvaja v vseh pokrajinah enako. Tudi kapital se mora v isti meri obdačiti ko domači in ko vsa druga podjetja.

6. **Obrtnikom naj se dovoli prehod v trgovino** le v strokah, ki so sorodne njih prvotni stroki.

7. **Slovenija je ustvarjena za tujski promet** in zato mora imeti dobre ceste. Cestni fond naj se ne upravlja centralistično.

8. **Trgovstvo se pridružuje akciji za poglobitev ljubljanskega kolodvora.**

Na konferenci pa je bila sprejeta še cela vrsta lokalnih zahtev, od katerih omenjamo:

Glede cest in železnic je posebno zapostavljen ljutomerski okraj. Že začeto delo na cesti Ljutomer—Štrigova stoji. Regulacija Mure se izvaja z nezadostnimi sredstvi in bi po sedanjem tempu trajalo še 50 let, preden bi bila dokončana. Povodnji pa delajo ogromno škodo, poleg tega se širi zaradi neizvedene regulacije malarija.

Zahtevamo, da se pospešijo dela na cestah Ljutomer—Štrigova in Ivanjci—Negova ter regulacija Mure.

Potrebna so nadalje naslednja dela: Zgradi naj se cesta Ljutomer—Cezanjevič—Mala Nedelja! Modernizira naj se cesta G. Radgona—Slatina Radenci, popravi naj se cesta Noršinci—Lukavec—Logarovič, po kateri gre ves promet v Ščavniško dolino. Prične naj se graditi projektirani most pri Petanjeh. Zgradi naj se cesta na Brod pri Moti, ker vodi tu najkrajša zveza Prekmurja z Ljutomerom.

Vprašanje gornjeradgonskega gradu naj se reši po predlogih krajevnih faktorjev (da se porabi za bolnišnico ali hiralnico v zvezi z gospodinjstvo šolo). Ustanove naj se vodne zadruge za regulacijo potokov Ščavnice, Globetke in Plitvice.

V najkrajšem času naj se začne z gradnjo kolodvorskega poslopja v Gornji Radgoni, za katero je kre-

dit že dovoljen. Reši naj se tudi vprašanje zdravstvenega doma v Ljutomeru, ki se zavlačuje že tri leta.

Nadalje zahteva trgovstvo:

Pospeši in olajša naj se izvoz kmetijskih proizvodov in sklenejo naj se trgovinske pogodbe, s katerimi bo izvoz vina olajšan.

Za skrajšanje železniške zveze s Češkoslovaško naj se otvori proga Hodoš—Kotomany, če že ne za osebni, pa vsaj za tovarni promet.

Narodna banka naj obračunava z izvozniki nemško marko po uradnem tečaju, ne pa za 5 din nižje. Narodna banka naj izplačuje klirinške čeke po kronološkem

redu. Nikakor ne gre, da je med našimi in nemškimi podatki o stanju klirinškega salda tako velika razlika in da znaša ta danes že 14 milijonov mark.

Uvozna dovoljenja naj se izdajajo samo za države, s katerimi imamo aktivno trgovinsko bilanco.

Zniža, oz. popolnoma naj se odpravi carina na blago, ki ga sami nimamo.

Oblastva naj odločno nastopijo proti vsem pojavom nelojalne konkurence.

Plače državnih nameščencev naj se zvišajo!

Z vso doslednostjo je treba začeti boj proti vsaki korupciji.

Konjunktura in zaslužki v lesni industriji

Odgovor „Soboti“

Kranjski tednik »Sobotica« je v svoji številki z dne 9. oktobra objavil članek o konjunkturi in zaslužku v lesni industriji ter trgovini. »Trgovski list« je sicer na ta članek že reagiral, vendar pa objavljamo naproseni še en odgovor, ki dobro dopolnjuje prvi članek »Trgovskega lista«.

Članek »Sobotice« poziva na koncu drugega dela svojega članka kmete, voznike, delavce in drvarje, da zahtevajo vsaj 30% povešek mezd in prevoznin, ker da se je sedaj lesna trgovina zopet odprla in morejo lesni industrialci in trgovci ta povešek tudi plačati. Reči moramo, da je članek »Sobotice« s svojim pozivom prišel prepozno, ker so se med tem mezde delavcev in plače voznikom že povišale in sicer prav znatno. Ko je bila lesna trgovina na tleh, ko je stalno padala cena in je bilo zaslužka vedno manj, davki pa vedno večji, takrat seveda tudi lesni trgovci in industrialci niso mogli plačevati mnogo. Tudi če bi hoteli, niso mogli lesni trgovci plačevati dobro, ko pa niso nič prodali in nič zaslužili. Sedaj pa, ko so nastali za lesno trgovino boljši časi, ko se les zopet prodaja po boljših cenah, pa tudi kmet prodaja les dražje, zaslužijo vozniki več in dobe delavci boljše mezde.

Tako se plačuje danes les na panju po 50 do 70% dražje, delavske mezde so se zvišale povprečno za 50%, ponekod tudi za 100%. Vozniki, ki so prej dobivali po 50 din na dan, dobivajo sedaj 70 do 80 din. Čisto iz trte zvita je torej trditev člankarja »Sobotice«, da bi bili vozniki in delavci plačani tako kakor za časa krize. S tem pa je postal brez vrednosti tudi poziv člankarja, da naj zahtevajo vozniki in delavci zvišanje mezd in prevoznin. Slabo bi bilo zanje, če bi čakali na poziv »Sobotice«, ker so že pred tem pozivom sami dosegli zboljšanje.

Kdor le količkaj pozna razmere v lesni stroki, se mora pač čuditi, kako je mogel člankar »Sobotice« trditi, da si lesni trgovci zopet kupujejo luksuzne avtomobile in vile. Ko je bila lesna kriza, se ni nič zaslužilo in takrat so šli zadnji prihranki, sedaj pa se tudi ni lesna trgovina tako popravila, da bi se kar sipali tisočaki na lesne trgovce. Kajti tudi danes lesni dobiček še dolgo ni tako velik, kakor mislijo nekateri nepoučeni ljudje, poleg tega pa rastejo stroški za režijo kar neprestano. Opozarjamo tu le na davek, ki ga plačujejo lesni izvozniki v obliki odtegljajev pri prejetih devizah del-

ničarjem Narodne banke! Poleg tega pa mora večina lesnih trgovcev plačevati za prejete kredite velike obresti denarnim zavodom, dočim morajo dostikrat na plačilo svojih dobav čakati mesece in mesece in da na vse zadnje še manj dobe, kakor pa so računali.

Ni lesna trgovina tako enostavna zadeva, da je treba les samo kupiti, ga prodati naprej z velikim zaslužkom in si potem kupiti luksuzni avtomobil. Tako si predstavljajo lesno trgovino samo ljudje, ki niso imeli nikoli opravka v lesni trgovini. Prav zelo obžalujemo, da spada med te tudi člankar v »Sobotici«, ki je s svojim člankom dokazal le eno, da piše o stvari, ki je nič ne pozna. Naj se zato prihodnjič malo bolj informira in šele potem naj pride s svojimi napadi!

Zunanja trgovina

Pri izvozu živih prešičev v Avstrijo se bo po odredbi trgovskega ministra »v svrhu izravnanja trgovskega dobička« pobiral poseben prispevek 100 din od vsakega izvoženega prešiča.

Pri zadnji kupovni koruzi, ki jo bo izvozil v Nemčijo. Gre za nakup 5000 vagonov koruze.

Nemčija nam je dovolila za zadnje letošnje četrtletje naslednje uvozne kontingente: za konopljo v skupni vrednosti 900.000 RM, za zdravilne rastline za 120.000 RM ter poleg tega posebni kontingent za ekstrakte za strojenje v vrednosti 120.000 RM.

Bolgarska je letos izvozila že 5000 vagonov svežega grozdja. Lani je izvozila Bolgarska samo 1800 vagonov.

Francoska vlada je dovolila zaradi povečanja delavskih mezd dvig cen za premog, koks in briketete. Črni premog se podraži za 5 do 8, briketi za 10, koks pa za 11 frankov.

Francoski izvoz je v septembru narasel za 18% uvoz pa za 11%. Uvoz je bil večji od izvoza za 1411 milijonov frankov. Pasiva franc. trg. bilance so znašala v prvih 9 mesecih l. l. 13,2 milijarde frankov.

Nemčija ne dovoljuje nič več kompenzacijskih kupcij. Še nadalje pa so dopustne kompenzacije na podlagi sporazuma o dodatnih kompenzacijah z Nizozemsko in Češkoslovaško.

Japonci so zopet začeli kupovati volno na avstralskem trgu. Cena volne je za 6% zrasla.

Iz Egipta poročajo o rekordni žetvi bombaža. Namesto lanskih 1.900.000 bal, bo letos pridelanih 2.300.000.

Angleška zunanja trgovina se je v avgustu močno dvignila. Vrednost uvoza se je povečala od 86,6 na 87,8 milijona funtov (v septembru 1936 je znašal uvoz samo 71,8 milijona), vrednost izvoza pa je narasla od 42,5 na 44,2 milijona funtov. L. 1936. je znašala samo 36,4 milijona funtov!

Politične vesti

V Londonu izginja optimizem, ki je zavladal po izjavi italijanskega delegata Grandija, da Italija pristaja na imenovanje mednarodne komisije, ki naj kontrolira evakuacijo prostovoljcev iz Španije. Kakor se sedaj poroča, delajo posebne težave naslednje tri italijanske zahteve: 1. da morajo biti vsi sklepi londonskega odbora soglasni ali pa nimajo veljavnosti. 2. da se prizna general Franco kot vojskujoča se sila še preden se izvede evakuacija prostovoljcev. 3. Nepripravljenost Italije, a tudi Nemčije in Portugalske, da bi priznale sklepom londonskega odbora obvezen značaj. Isto stališče zavzema v zadnjem vprašanju tudi Rusija.

Na skupni seji angleške spodnje in zgornje zbornice je bil prečitan kraljev prestolni govor. V govoru se kralj najprej z zahvalo spominja kronanskih svečanosti, ki so pokazale enotnost britanskega imperija. Nato prehaja govor na zunanje politična vprašanja, omenja najprej pogodbo z Egiptom ter sporazum o odpravi egiptskih kapitulacij ter preide nato na španske dogodke. Angleška vlada se bo še naprej trudila, da prepreči razširjenje španskega konflikta na druge države. Velik uspeh je bil dosežen z nyonsko konferenco, po kateri so se piratstva nehala. Nato govori o vojni med Japonsko in Kitajsko ter obsoja zlasti napade na civilno prebivalstvo.

V spodnji zbornici je imel zunanji minister Eden velik govor o zunanji politični situaciji. Mednarodna napetost še vedno navdaja vse prijatelje miru z veliko skrbjo. Angleška vlada je neprestano na delu, da zaščiti britanske interese in zagotovi mir. Razmere na Sredozemskem morju so postale že neznosne. Smatra za potrebno, da posebej naglasi, da si pridržuje Francija in Anglija za primer neuspeha londonskega odbora popolnoma svobodne roke za nadaljnjo akcijo. To poudarja tudi zato, ker je nemogoče, da bi se ena država vedno držala sklenjenih pogojev, če druge države te pogodbe neprestano kršijo. Zahvaljuje se Franciji, da je vedno zvesto sodelovala z Anglijo. To sodelovanje se bo ohranilo tudi v bodoče. Nato je govoril minister Eden še podrobneje o španski krizi, Anglija je bila skupno s Francijo že pripravljena izvajati vse posledice, ko je prišla v dvajseti uri rešitev in je Italija popustila. Kakor treba priznati, da je s tem Italija rešila politiko nevmešavanja pred popolnim polomom, tako pa se ne sme udati pretiranim nadam. Odločno je poudaril Eden, da Anglija nikakor ni kapitulirala in prav tako je brez najmanjše podlage vest, kakor da bi prišlo med Francijo in Anglijo tudi le do najmanjših nesoglasij. Ta zveza je trdna. Končno je dejal Eden, da je sedaj največja težkoča, določiti proporc, po katerem bodo morali odhajati prostovoljci iz Španije. Zato je bilo nujno, da je pristala Anglija na posebno mednarodno komisijo.

Po Edenovem govoru so govorniki opozicije nastopili proti izvajanjem Edena ter zlasti izražali bojazen, da se za italijanskim umikom skriva samo nov maneuver italijanske vlade. Zbornica je nato prešla na glasovanje ter z 204 proti 111 glasovom odobrila Edenovo politiko.

Mussolini je izjavil nekemu egiptskemu novinarju, da bo spoštoval mejo Egipta in da nima nobenih sovražnih namenov proti Egiptu. Tudi bo držal svojo obljubo glede Tanskega jezera, ki daje vodo Nilu in ki je važen za namakanje Egipta.

Japonci so doživeli pretekli teden na vseh bojiščih neuspehe. Pred Sangajem se je njih položaj znatno poslabšal, na severu pa so se morali začeti umikati, dočim se v Mandžuriji vstaja Mandžurcev vedno bolj širi.

Japonska vlada bo zahtevala, da se konferenca devetih sil, ki naj bi se začela dne 30. oktobra, odgodi, ker da je Japonska dobila povabilo na konferenco prepozno in ne bi mogla pravočasno poslati na konferenco svoje delegacije.

Med Japonsko in Italijo je bil po zadrževanju japonskih listov sklenjen sporazum, ki se nanaša na pogoje, po katerih bi bila Italija pripravljena sodelovati na bruseljski konferenci.

Nemški veleposlanik v Ribbentrop je prišel v Rim z novimi instrukcijami Hitlerja. Istočasno pa je v Rimu tudi japonski veleposlanik v Berlinu, ki je podpisal nemško-japonski pakt. Iz tega se sklepa, da bo v Rimu podpisan italijansko japonski pakt in s tem dosežena trozveza med Italijo, Nemčijo in Japonsko. Naloga Ribbentropa je tudi, da doseže italijansko podporo za nemške kolonialne zahteve.

Doma in po svetu

Knez namestnik Pavle je odpoval v Bukarešto na slavo imenovanja romunskega prestolonaslednika za oficirja romunske vojske. Novi ameriški poslanik v Beogradu Arthur Bles Line je bil sprejet od kneza namestnika v svečani nastopni avdienci.

V Zagrebu se je začela konferenca katoliškega episkopata. Za predsednika konference je bil izvoljen nadškof dr. Šarić.

Na velikem zboru mladine JRZ v Beogradu je imel velik programatičen govor predsednik vlade dr. Stojadinović. V svojem govoru je najprej obširno govoril o nalogah jugoslovanske mladine, nato pa se dotaknil raznih političnih vprašanj. Naglasil je, da je JRZ za monarhijo, za dinastijo Karadjordjevičev, za eno in nedeljivo Jugoslavijo, za narodno in državno edinstvo, za edinstvo teritorija in vojske ter za edinstvo državljanstva. JRZ pa bo vedno upoštevala tudi posebno življenje, ki ga je živela vsaka pokrajina. Zato je treba upoštevati vsa tri imena Srbov, Hrvatov in Slovencev, zato treba priznavati enakopravnost ver in tradicij. Ne sme biti nobenega privilegiranja enih na račun drugih. JRZ smatra načelo samouprave za najboljši sistem državne ureditve. Posameznim krajem je treba dati možnost, da sami uredijo svoje lokalne potrebe. Nato je govoril o sporazumu med združenimi opozicijami ter ta sporazum odklonil, ker ni v njem rešitve za hrvatsko vprašanje. Sporazum ne daje odgovora na glavno vprašanje, kaj bo potem, če se v konstituantni ne doseže sporazum. Zato ga mora JRZ odkloniti.

V Farkasiću, mali vasi blizu Siska je bil sestanek voditeljev beograjske združene opozicije z dr. Mačkovićem in voditelji KDK. Kakor piše »Hrvatski dnevnik«, je bil sestanek v tej vasi zato, da so mogli voditelji opozicije nemoteno razpravljati. V Zagrebu bi motile zborovanje manifestacije prebivalstva. Vlado »Vreme« piše, da so voditelji opozicije na tem sestanku sklenili, da bodo začeli z veliko akcijo v narodu in da bo prvi veliki shod združene opozicije v Kragujevcu. Baje se bo tega shoda udeležil tudi dr. Maček.

Sadarska razstava in sadarski kongres v Mariboru sta bila odvijana v nedeljo. Daljše poročilo o otvoritvi objavimo v prihodnji številki.

Za zagrebsko vseučilišče je določen kredit 25 milijonov din, kakor je izjavil rektor zagrebske univerze. S tem denarjem se bodo zgradile stavbe za tehnično in veterinarsko fakulteto.

Za pljučnico je umrl Martin Musar, uradni sluga Zbornice za TOI. Pokojnik je bil človek mirnega in tihega značaja ter živel le službi in svoji rodbini. Zapuščila vdovo in sinčka. Bodi mu ohranjen lep spomin! Naše sožalje težko prizadeti rodbini!

Pokojninski zavod bo zgradil v Splitu štirinadstropno stanovanjsko hišo.

Koroški deželni glavar je razpuštil občinske svete v Celovcu, Beljaku, Borovljah in še nekaterih drugih mestih. Občinski sveti so bili razpuščeni, ker je bila večina članov hitlerjevskega prepričanja.

Letošnji obrtniški teden hrvatskih obrtnikov bo od 27. novembra do 5. decembra. Cehovski sejem bo v Zagrebu dne 4. decembra.

Jugoslovanska proizvodnja sladkorja bo letos znašala samo okoli 4000 ton, zaloge od lani pa znašajo 2000 ton, dočim potrošnja okoli 7000 ton, da bomo morali uvoziti okoli 1000 ton sladkorja.

Romunski kralj Karol obišče v novembru predsednika Beneša.

Gospodarski minister dr. Schacht bo po berlinskih vesteh še ta teden odstopil.

Kitajsko društvo za Zvezo narodov je predlagalo Zvezi narodov, da se predloži bruseljski konferenci naslednji program: 1. japonska vojska zapusti kitajsko ozemlje, 2. med vsemi devetimi državami se sklene pogodba o nenapadanju, 3. Če posredovanje za likvidacijo spora ne bi bilo uspešno zaradi nastopa Japonske, ni drugega izhoda, kakor da se uvedejo gospodarske sankcije proti Japoniki.

Devizna tečajnica prejšnjega tedna kaže v glavnem padajočo tendenco skoro pri vseh devizah razen Curiha, ki je bil trgovan na bazi dosedanjih tečajev, in Pariza, ki se je za malenkost okrepil. Tečajna razlika, dosežena tekom zadnjega tedna, znaša (vse izraženo v poenih): Amsterdam — 2'24, Berlin — 3'70, Bruselj — 0'25, Curih nespremenjen, London — 0'42, New York 0'34, Pariz + 0'75, Praga — 0'19 in Trst — 0'50.

Devize

Devize	1937	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	18. X. 2394'91	2409'51	
	22. X. 2392'67	2407'28	
Berlin	18. X. 1739'23	1758'11	
	22. X. 1735'53	1749'41	
Bruselj	18. X. 729'70	734'76	
	22. X. 729'45	734'51	
Curih	18. X. 996'45	1003'52	
	22. X. 996'45	1003'52	
London	18. X. 214'38	216'44	
	22. X. 213'96	216'02	
Newyork	18. X. 4297'25	4333'57	
	22. X. 4296'91	4333'22	
Pariz	18. X. 145'47	146'91	
	22. X. 146'22	147'05	
Praga	18. X. 151'43	152'54	
	22. X. 151'24	152'34	
Trst	18. X. 227'25	230'33	
	22. X. 226'75	229'83	

harva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72

Že v 24 urah

barva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72

harva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72

harva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Francoski listi pišejo, da je ogrožena francoska kolonija Indokina. Japonci so namreč zasedli pred enim mesecem neke otoke v Tonkinskem zalivu. Protest francoskega veleposlanika v Tokiu je ostal še brez uspeha. Kolonialni minister Moutet je zato zahteval nove kredite za okrepitev posadke v Indokini.

Republikanska vlada priznava, da je severna španska fronta likvidirana.

Zelo pa so Francozi vznemirjeni tudi zaradi vedno novih transportov italijanskih vojakov v Libijo. Francoski listi pišejo, da se s tem ogroža Tunis.

Francoske oblasti v Siriji so prepovedale vse shode, ki so jih sklicali Arabci.

Vladi v Nicaragui in Hondurasu sta sprejele posredovanje drugih ameriških držav v njih mejnem sporu. Vojne torej med obema republikama ne bo.

V Ekvadorju je nastal državni

preobrat in se je vojska polastila državne oblasti. General Albert Enricos je proglašen za diktatorja.

Nemška vlada pripravlja dekret o kontroli časopisja. Nemška vlada namerava nadalje znižati število in obseg listov. Število strani se bo znižalo, več pokrajinskih listov pa bo ustavljenih.

Pred izrednim sodiščem v Rimu je bilo obsojenih 17 protifašistov, ker so hoteli znova organizirati razpuščene stranke. Obsojeni so bili na ječo od 2 do 5 let.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče
Tendenca mlačna;
promet din 7.762.350'58.

V zadnjem tednu je devizna kupčija nekoliko popustila, saj znašajo skupni devizni zaključki napram predzadnjemu tednu celih 4% milijona dinarjev manj. Vzrok nazadovanja je zmanjšana potreba po angleških funtih, ki jih je bilo nabavljenih tokrat za 1.939 mil. dinarjev manj nego v predzadnjem borznem tednu, zasti pa skrčenje zaključkov v nemških markah za nad 2.324 mil. dinarjev.

Skupni promet je bil v poedinih devizah tale:

Devize:	predzadnji teden	minuli teden
(vse v tisočih dinarjev)		
Amsterdam	3	210
Berlin	5526	3202 priv. klir.
Bruselj	—	—
Curih	131	211
Din. deviza	201	495 avstr. pr. kl.
Dunaj	716	624 avstr. pr. kl.
London	3903	1964 priv. klir.
Montreal	—	—
New York	1309	604
Pariz	64	1
Praga	8	4
Solun	—	74 boni
Stockholm	—	—
Trst	30	373

Narodna banka je intervenirala še nadalje le v Londonu in Curihu do višine dosedanjih dnevnih deviznih kontingentov.

V nemškem privatnem kliringu je bila marka trgovana zbog intervencije Narodne banke stalno na bazi din 13'90, oziroma din 13'80 v povpraševanju in din 14' — v ponudbi.

Tudi angleški funt je bil 18. t. m. trgovan na bazi notic Narodne banke, t. j. din 237'20 za denar in din 238'80 za blago, med tem ko je deviza London notirala od 19. t. m. v privatnem kliringu le v povpraševanju in sicer din 238' —.

V avstrijskem privatnem kliringu so bile te notice za denar oziroma blago:

avstrijski šiling	18. oktobra	19. oktobra	20. oktobra	21. oktobra	22. oktobra
	8'70—8'80	8'92—9'02	8'82—8'92	8'70—8'80	8'71—8'81

Devizna tečajnica prejšnjega tedna kaže v glavnem padajočo tendenco skoro pri vseh devizah razen Curiha, ki je bil trgovan na bazi dosedanjih tečajev, in Pariza, ki se je za malenkost okrepil. Tečajna razlika, dosežena tekom zadnjega tedna, znaša (vse izraženo v poenih): Amsterdam — 2'24, Berlin — 3'70, Bruselj — 0'25, Curih nespremenjen, London — 0'42, New York 0'34, Pariz + 0'75, Praga — 0'19 in Trst — 0'50.

Devize	1937	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	18. X. 2394'91	2409'51	
	22. X. 2392'67	2407'28	
Berlin	18. X. 1739'23	1758'11	
	22. X. 1735'53	1749'41	
Bruselj	18. X. 729'70	734'76	
	22. X. 729'45	734'51	
Curih	18. X. 996'45	1003'52	
	22. X. 996'45	1003'52	
London	18. X. 214'38	216'44	
	22. X. 213'96	216'02	
Newyork	18. X. 4297'25	4333'57	
	22. X. 4296'91	4333'22	
Pariz	18. X. 145'47	146'91	
	22. X. 146'22	147'05	
Praga	18. X. 151'43	152'54	
	22. X. 151'24	152'34	
Trst	18. X. 227'25	230'33	
	22. X. 226'75	229'83	

Efektno tržišče
Tendenca za državne papirje stalna.

Na četrtkovem borznem sestanku (21. t. m.) je bil zopet zadovoljiv efektini promet, kajti zaključeno je bilo za din 120.000 nominalne vojne škode po tečaju 416 dinarjev in din 20.000 — nominalne po tečaju din 415'50, dalje 7% Blair (za 5.000 dolarjev nominalne) po tečaju din 85' — in din 10.000 — nominalne vojne škode (eksekucijsko) po tečaju din 412' —. Skupni efektini promet tega dne preseza četrt milijona dinarjev.

Notice državnih efektov so bile v prejšnjem tednu sledeče:

	1937	din	din
7% inv. pos.	18. X.	94—	96—
	22. X.	94—	96—
8% Blair	18. X.	93'50	95—
	22. X.	94—	96—
7% Blair	18. X.	85'50	86—
	22. X.	85—	85'50
7% Seligman	18. X.	100—	101—
	22. X.	100—	100'75
4% agr. obv.	18. X.	51—	53—
	22. X.	53'50	54'50
4% drž. gar. agr. obv.	18. X.	53'50	55—
	22. X.	51—	53—
6% Begl. obv.	18. X.	75'50	76'50
	22. X.	77'50	78'50
2'5% voj. škoda	18. X.	415—	417—
	22. X.	415—	416—

Izmed privatnih efektov je notirala edinole Trboveljska premogokopna družba in sicer na bazi din 220' — za denar, a din 240' — za blago. Od 22. t. m. dalje pa ne beleži več ta efekt.

Žitno tržišče
Tendenca trdna.

Cene so ostale povsem brez izprememb, razen pri pšenici, ki se je pocenila za din 2'50 pri 100 kg. Promet je bil malenkosten.

Na zadnjem borznem sestanku so bile dosežene te cene:

Žito:	din	din
Koruzna: suha, s kvaliteto garancijo, franko nakladalna postaja . . .	108—	110—
Pšenica: nova, gor. ban., 78 kg 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . .	180—	182'50
nova, gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakl. postaja . . .	180—	182'50
Ječmen: 63 kg, 2%, suh, zdrav rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . .	135—	140—
64 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . .	140—	142'50
Oves: zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu . . .	117—	120—

Mlevski izdelki:	din	din
Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . .	285—	295—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . .	285—	295—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . .	265—	275—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . .	245—	255—
Otrobi:		

pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 110— 115—

pšenični, drobnji, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 100— 105—

Nova pšenica

(cene po pogojih Privilegirane a. d. za izvoz deželnih pridelkov) fko ladja: Tisa I (od sev. meje do vključno Čuruga) kval. 79/2% din 170' —.

Tisa II (od Zablja do ustja Tise) kval. 79/2% din 169' —.

Begej kval. 79/2% din 169' —.

Tisa Kanal (od Kule do B. Gradišta) kval. 79/2% din 168' —.

Donava Kanal (od Crvenke do Bezdana) kval. 78/79/2% din 166' —.

Kanal kralja Aleksandra kvaliteta 78/79/2% din 166' —.

Bačka (Donava-Banat, Donava-Baranja) kval. 78/79/2% din 168' —.

Donava, Srem in Drava, Slavonija kval. 77/78/2% din 166' —.

Donava, Srbija kval. 77/78/2% — 3% din 165' —.

Sava (Srbija, Srem, Bosna) kvaliteta 77/78/2% — 3% din 164' —.

Od določene cene za blago fko. vladilec se za kritje pretovornih stroškov zmanjša cena za vagonsko blago 2 dinarja od 100 kg.

Par. Pančevo, Novi Sad in Apatin kval. 79/2% din 166' —.

Par. Petrograd kvaliteta 79/2% din 167' —.

Par. Osijek, Zemun in Smederevo kval. 77/78/2% — 3% din 164' —.

Senta kval. 79/2% din 168' —.

Lesno tržišče
Tendenca čvrsta.

Zadnji teden se je mnogo govorilo in pisalo o tem, da so naša klirinška plačila z Italijo že urejena in sicer v obojestransko zadovoljnost. Prav tako se govori o nekkih večjih zaključkih; trdi se, da je zaključeno 1500 vagonov riza in drugega blaga, dočim Narodna banka poroča o stalnem dviganju naših klirinških terjatev napram Italiji, ki znašajo sedaj že 68 milijonov dinarjev. Tako so na eni strani same obljube, na drugi pa trdo dejstvo. Torej sporazum je že sklenjen in tudi pravi modus se je našel, a kakšno je besedilo tega sporazuma, pa je celo zainteresiranim krogom neznano in zelo čudno ter nepojmljivo je, da v tem oziru ni mogoče dobiti nobenih jasnih informacij. Popolnoma napačno je ravnanje, da se tako važne stvari odpravijo s par frazami, ki sploh nič ne pomenijo in si jih lahko vsak po svoje tolmači. Vprašanje je, kam naj se naš izvoznik — kot edini zainteresiranec — obrne, da bo dobil vsaj za prihodnje tri mesece točno sliko o možnosti izvoza ter vsaj približni zanesljivosti v kalkulaciji.

Je pač tako, da se o političnih sporazumih pisari po cele strani, a gospodarska vprašanja rešuje oziroma osvetljuje le bolj z domnevanjem in prognozami.

Les:

	din	din
Smreka, jelka: Hlodi I., II., monte . . .	130—	160—
Brzojavni drogovji . . .	155—	165—
Bordonski merkantili . . .	150—	170—
Filerji do 5/6" . . .	150—	170—
Trami ostalih dimenzij . . .	140—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej . . .	345—	375—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej . . .	365—	405—
Škorete, podmerne, do 15 cm . . .	280—	320—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej . . .	280—	300—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej . . .	310—	340—
Kratice, za 100 kg . . .	40—	60—
Brunsi les za celulozo . . .	125—	135—

Bukev:

Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte . . .	245—	265—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I. in II. . .	365—	395—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte . . .	260—	290—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I. in II. . .	525—	575—

Hrast:

Hlodi I., II., premera od 35 cm naprej . . .	220—	300—
Bordonski . . .	820—	920—
Deske-plohi, boules . . .	900—	990—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II. . .	750—	850—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice) . . .	835—	945—
Frizi		

ZA DAME

največ novih modelov za jesen in zimo, najsolidnejšo izdelavo in najboljši kroj nudi v plaščih, kostumih in paletojh damska konfekcija

PAULIN, LJUBLJANA, Kongresni trg 5**Razglas**

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po čl. 11. naredbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928, št. 14.402/III., o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike (Uradni list z dne 24. avgusta 1928, št. 289/81), da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev, in sicer od 1. julija 1937 do 30. septembra 1937 naslednje nove legitimacije:

245. Krausz Maks, Zagreb — »Universale« tovarna klobukov in slamnikov d. z. o. z., tovarna klobukov in slamnikov, Domžale.
246. Jug Rudolf, Ljubljana — F. M. Schmitt, trgovina z galanterijo, norimberškimi in kratkim blagom, Ljubljana.
247. Gostiša Ferdo, Ljubljana — A. Cilenšek, strojno pletenje, Ljubljana.
248. Christof Emil, Ljubljana — P. Magdič, trgovina z modnim, parfumerijskim in športnim blagom, Ljubljana.
249. Schroll Jurij, Ptuj — F. C. Schwab, veletrgovina s špicerijskim, kolonialnim blagom in kemikalijami, Ptuj.
250. Tatalović Ilija, Split — D. Rakusch, veletrgovina z železno, Celje.
251. Harry Ivan, Varaždin — Ivan Zupančič, tovarna metel, Ljubljana.
252. Kunstl Alfonz, Ljubljana — Pražarna Žika družba z o. z., pražarna, Ljubljana-Vič.
253. Korošec Anton, Ljubljana — Jos. Vodnika dedič, tovarna vinskega in špiritnega kisa, Ljubljana.
254. Janežič Arnold, Maribor — Artur Tančič, izdelovanje raznih vrst olja in masti, Maribor.
255. Ede Leopold, Petrovgrad — Schimmel & Co. d. z. o. z., trgovina z eteričnimi olji, dišečimi tvarinami, eteričnimi esencami, ekstrakti, barvami in farmak. izdelki, Celje.
256. Suher Izidor, Celje — Knjižarna in papirnica »Domovina« Hubert Maksimiljan, trgovina s knjigami, umetninami, muzikalijami, papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami na drobno, Celje.
257. Regovski Janko, Zagreb — Josip Vidmar, Prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic, tovarna dežnikov in nogavic, Ljubljana.
258. Černic Mimi, Ljubljana — Franc Kralj, fotografski atelje, Ljubljana.
259. Ilc Anton, Ljubljana — Jure Jakovac, izdelovanje kipcev iz mavca, Ljubljana.
260. Šbil Vilibald, Ljubljana — Kreačić Ivan, trgovina s porcelanom in steklom, Ljubljana.
261. Žakelj Anton, Stara vas — Čevljarstva gospodarska zadruga r. z. o. z., izdelovanje čevljev, Ziri.
262. Antič Dragotin, Novi Sad — Mokronoška tovarna usnja družba z o. z., tovarna usnja, Mokronog.
263. Pomorišac Čedomir, Beograd — »Unio« družba z o. z., tovarna kemično-tehničnih izdelkov, Maribor.
264. Nikolić Radomir, Beograd — Franc Woschnagg in sinovi d. d., tovarna usnja, Soštanj.
265. Fischl Herman, Novi Sad — Cvetič Janez, tvornica perila, Murska Sobota.
266. Grünberger Leopold, Celje — Knez & Pacchiaffo, tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
267. Zemljčič Maks, Ljubljana — Tiskarna Merkur trg. ind. d. d., tiskarna, knjigoveštvo, tiskarstvo in izdelovanje usnjatega galanterijskega in kartonažnega blaga, Ljubljana.
268. Ritošek Viktor, Celje — Rudolf Cotič, kozmetični laboratorij, Ljubljana.
269. Kočvar Alojzij, Ljubljana — Henrik Kieffer d. z. o. z., tovarna kos in srpov, Sv. Lovrenc na Pohorju.
270. Brus Josip, Maribor — Doctor in drug, mehanična tkalnica in apretura, Maribor.
271. Molan Ivan, Ljubljana — Teodor Rabič, izdelovanje štampiljk in grafičnih izdelkov, Ljubljana.

272. Dražić Dragutin G., Beograd — Franc Woschnagg in sinovi d. d., tovarna usnja, Soštanj.
273. Petričić Dragutin A., Sarajevo — Produktivna čizmarska zadruga r. z. o. z., čevljarški in čizmarski obrt, Ziri.
274. Plavčak Anton, Maribor — »Kristal« d. d., tovarna ogleдал in brušenega stekla, Maribor.
275. Ravnikar Etbin, Ljubljana — Minka Teršan, trgovina z galanterijo in usnjatimi izdelki, Ljubljana.
276. Vrabi Ivan, Maribor — Josip Bauman, veležganjarna, izdel. likerjev, ruma, konjaka in sadnih sokov, št. Ilj pri Mariboru.
277. Ernest Bela, Zagreb — Marioborska mlekarna in tovarna sadnih konzerv d. z. o. z., mlekarna in tovarna sadnih konzerv, Maribor.
278. Lenardić Hinko, Ljubljana — E. Jeras in drug, izdelovanje alkoholnih pijač in sadnih sokov, Ljubljana.
279. Horvat Stefan, Mali Bukovac — Jožef Maček, čevljarstvo, Ziri.
280. Mirgorodsky Aleksander, Ljubljana — Radioval družba z o. z., trgovina z radio-aparati, njih sestav, deli, športnimi potrebščinami in tehničnimi predmeti, gramofoni, koleši in koles. potrebščinami, Ljubljana.
281. Cikovac Svetislav, Vukovar — »Unio« družba z o. z., tovarna kem.-tehničnih izdelkov, Maribor.
282. Lavrič Josip, Ljubljana — Bratje Tuma, izdelovanje papirnih vrečic, Ljubljana-Moste.
284. Roscher Ervin, Maribor — Jugoslav. tovarna za izdelovanje dr. Oetker-jevega pecilnega praška d. z. o. z., izdelovanje pecilnega praška, Maribor.
285. Sporiš Vilko, Klanjec — Jos. Šumi nasl. D. & E. Hribar, tovarna bonbonov in peciva, Ljubljana.
286. Bohinc Pavel, Stražišče pri Kranju — »Staklo« B. Tober, trgovina s steklom, št. Vid nad Ljubljano.
287. Knikel Friderik, Moste — »Jugoslavija« splošna zavarovalna družba, zavarovalnica, Ljubljana.
288. Poljanec Mirko, Ljubljana — Ant. Krisper, tvornica čevljev in veletrgovina z galanterijo, Ljubljana.
289. Cingler Franc, Maribor — Lipošek Gustav, agentura in komisija, Maribor.
290. Habermann Franc, Subotica — Friderik Schauer, krojaštvo (razpečavanje krojnega kota), Kočevje.
291. Bergler Josip, Domžale — »Universale« tovarna klobukov in slamnikov d. z. o. z., tovarna klobukov in slamnikov, Domžale.
292. Čretnik Stefanija, Vojnik — Julka Praprotnik, trgovina z mešanim blagom, Domžale.
293. Šober Anton, Maribor — Manufaktura »Sava«, trgovina z manufakturo, Maribor.
294. Pitamic Stanko, Ljubljana-Moste — Fran Voršič, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
295. Milojković Vojislav S., Bela Crkva — Ornik & Mitrovič, mehanična tkalnica, barvarna in apretura, Otiški vrh, pošta Meža.
296. Demšar Franc, Zabrežnik — »Sora« družba z o. z., ročno čevljarstvo, Ziri.
297. Oražem Ivan, Mali Mengeš — Slamnikarska in klobučarska zadruga r. z. o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
298. Podboršek Franc, Loka pri Mengšu — Slamnikarska in klobučarska zadruga r. z. o. z., tovarna slamnikov in klobukov, Mengeš.
299. Hoffmann Josif, Ban. Karlovac — Marija Tomažič, trgovina s pletilnimi stroji in potreščinami, Maribor.
300. Mikuš Anton, Poljane — »Čehostaklo« B. Lisek, trgovina s steklom in porcelanastimi predmeti, Ljubljana.
301. Watzek Aleksander, Maribor — Josip Richter, Skladišče Berndorf, trgovina s kovinskimi in steklenimi izdelki ter gospodarskimi potrebščinami, Maribor.
302. Serban Branko, Ljubljana — Demeter Serban, komisijska trgovina z manufakturo na debelo, Ljubljana.
303. Skerget Hinko, Maribor — »Balkan« špedicija, agentura in komisija d. z. o. z., špedicija, agentura in komisija, Maribor.
304. Oprešnik Josip, Maribor — Lipošek Gustav, trgovska agentura in komisija, Maribor.
305. Hodbot Josip, Maribor — Kem. industrija družba z o. z., trgovina z bencinom, olji in kemikalijami, Maribor.
306. Munič Engelbert, Celje — Celjska mlarna d. z. o. z., tovarna mla, Celje.
307. Holzer Fric, Maribor — »Jugolana« tekstilna družba z o. z., mehanično izdelovanje vsakovrstnih tkanin, Crnuče.
308. Culiberg Jurij, Ljubljana — Jos. Šumi nasl. D. & E. Hribar, tovarna bonbonov in peciva, Ljubljana.
309. Serban Pavle, Ljubljana — Serban Demeter, komisijska trgovina z manufakturo na debelo, Ljubljana.
310. Skubl Vinko, Ljubljana — Demšar Lovro, trgovina z galanterijskim in modnim blagom, Ljubljana.
311. Murski Ivan, Poljčane — Tusedla Soklič, izdelovanje in prodaja štampiljk in v to stroko spadajočih potrebščin, Maribor.
312. Lakenbach Josip, Zagreb — »Aurea« d. z. o. z., tvornica zlate, srebrne in briljantne robe, Celje.
313. Abraham Desider, Zagreb — Franjo Sirc, tekstilna tvornica, Kranj-Stražišče.
314. Malgaj Slavko, Rožna dolina — Kreačić Ivan, trgovina s porcelanom in steklom, Ljubljana.
315. Farkaš Mihajlo, Sušine — Anton Bačnar, čevljarstvo, Ziri-Nova vas.
316. Ritošek Mici, Celje — Rudolf Cotič, kozmetični laboratorij, Ljubljana.
317. Tory Rihard, Ljubljana — »Jugočeška« Jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d., tekstilna industrija, Kranj.
318. Sirec Dragotin, Celje — »Polzela« d. z. o. z., tovarna pletenin, Polzela.
319. Senitz Maks, Celje — Knez & Pacchiaffo, tvornica zlate, srebrne in draguljarske robe, Celje.
320. Krepel Vilibald, Ljubljana — Minka Teršan, trgovina z galanterijo in usnjatimi izdelki, Ljubljana.
321. Fuchs Franjo, Čakovec — Josip Dogša, izdelovanje mila, Ormož.
322. Brknač Ivan, Varaždin — Josip Dogša, izdelovanje mila, Ormož.
323. Kopač Feliks, Dobračeva — Jernej Bertoncelj, čevljarstvo, Dobrača.
324. Jerčić Marija, Maribor — Ivanka Zupančič, trgovska agentura, Maribor.
325. Florjančič Stane, Ljubljana — »Peko« družba z o. z., prodaja in tovarna čevljev, Tržič.
326. Govekar Vinko, Ziri — Postolarska zadruga r. z. o. z., čevljarstvo, Ziri.
327. Mlinar Leander, Ziri — Postolarska zadruga r. z. o. z., čevljarstvo, Ziri.
328. Simončič Miloš, Ljubljana — Alojzij Špetič, agentura in komisijska trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
329. Zadnik Ivan, Ljubljana — Alojzij Špetič, agentura in komisijska trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
330. Lukek Justi, Ljubljana —

- Alojzij Špetič, agentura in komisijska trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
331. Hercigonja Martin, Ljubljana — Alojzij Špetič, agentura in komisijska trgovina z manufakturnim blagom, Ljubljana.
332. Fekter Anton, Retfala — »Jerka« družba z o. z., kemična tovarna barv, Ljubljana.
333. Kočmut Janez, Celje — Jul. Weiner-ja nasl. D. & ing. W. Rakusch, trgovina s steklom, porcelanom, plastiko, kipi, slikami in okvirji na drobno in debelo, Celje.
334. Lobnik Josipina, Maribor — Franc Škof, trgovina z modnim in galanterijskim blagom, Maribor.
335. Goltes Adolf, Ljubljana — Ivan Savnik, tvornica rokavic in trikotaže, trgovina z mešanim blagom, Kranj.
336. Hanzel Srečko, Murska Sobota — Ludvik Šiftar, tovarna perila, Murska Sobota.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1937.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik: Tajnik: Ivan Jelačin s. r. Ivan Mohorič s. r.

Denarstvo**Spremembo uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov**

zahteva Glavni zadrugi savez. Med drugim zahteva:

Vračunavajo naj se tudi pravdni stroški, ki so nastali po 20. aprilu 1932, če je eksekucija upravičena po zadrugnem odplačilnem načrtu ali če je dolžnik šele z uredbo o likvidaciji kmetskih dolgov dobil zaščito kot kmetovalec.

25% znižanje po § 9., odst. 1., krijejo zadruge šele po odpisu dvomljivih terjatev ter zneskov za sanacijo zadrug. Kreditne zadruge sestavijo posebno bilanco zaradi določitve dejanskih rezerv.

Pri zadrugah, včlanjenih v Savez, se morajo odbiti zneski, ki so določeni za jamstvo in za druge obveznosti do Saveza. S posebnimi bilancami se mora določiti vrednost njih resničnih rezerv.

Če je glavni dolžnik zadruga, ki je bila v likvidaciji že leto dni pred uveljavljenjem te uredbe, morajo izpolniti obveznosti zadruge solidarno dolžniki in poroki.

Za kmetske dolgove se ne smatrajo dolgovi, ki presegajo pol milijona din.

Zadrugnim zvezam se morajo povrniti vsi stroški za izvajanje uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov.

Zadragam naj se prizna pravica, da pobirajo od kmetov dolžnikov iste obresti, kakor jih morajo one plačevati za svoje kredite. To mora veljati tudi za trgovce in za vse druge, ker vendar ne gre, da mora plačevati trgovec za nabavljeno

blago polne obresti, tisti pa, ki je to blago od trgovca kupil, pa plačuje trgovcu manjše obresti.

K plodni zemlji naj se v dravski banovini v smislu čl. 2., odst. 1., štejejo tudi gozdovi.

Če dolžnik, ki ima pravico na zmanjšanje dolga na 50%, ne zahteva zmanjšanja ali ne plačuje anuitet, ima porok pravico, da sam zaprosi za znižanje dolga ter bo porok zavezan plačati samo 50% dolga.

Jugoslavija je kupila v Londonu zlata za več ko 169 milijonov din, pri nas pa je dosegla proizvodnja zlata 2039 kg zlata, ki je tudi vse prešlo v last Narodne banke.

Delegacija jugoslovanskih borz se sestane dne 28. oktobra v Ljubljani.

Avstrijski šiling, ki se je dvignil že na 9 in na nekaterih naših borzah celo nekoliko više, je zopet popustil.

Italijanska vlada je dovolila tujemu kapitalu, ki bi se investiral v podjetja v Italiji, znatne olajšave, da bi laže privabila tuji kapital. Tako je tuji kapital oproščen zapuščinskega davka ter se ne more konfiscirati v primeru vojne.

Avstrijski finančni minister Neumayer je navedel v svojem eksponatu v parlamentu, da znaša letošnji avstrijski državni proračunski deficit 43 milijonov šilingov, kar je znatno manj ko lani. Dostavil je, da ne namerava vlada nobenega povečanja davkov.

Stanje naših aktivnih in pasivnih kliringov

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 15. oktobra naslednje:

Aktivni kliringi:	15. 10.	8. 10.
Italija (stare terjat.) lir	40,575.125	40,756.219
Italija (nove) lir	29,493.319	24,450.204
Nemčija RM	17,598.173	14,837.531
Poljska din	14,688.374	13,824.184
Turčija din	8,036.748	6,543.797
Španija pezeta	2,706.217	2,706.217
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	4,230.075	4,125.395
Bolgarska din	10.285	20.468
Madžarska din	6,173.995	7,339.345
Romunija din	26,016.327	26,955.985
Francija fr. frank	6,616.241	5,874.409
Češkoslovska Kč	127,530.597	126,007.555
Svica šv. fr.	1,269.846	1,468.749

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani naznanja, da je preminul njen uradni sluga, gospod

Martin Musar

Zvestega uslužbenca ohrani Zbornica trajno v lepem spominu.

Ljubljana, dne 24. oktobra 1937.

KAVARNA MAJCEN

LJUBLJANA, TYRŠEVA cesta 49

se priporoča cenjeni p. t. publiku